

در نتیجه اکران بد به این معنی که فیلمها در زمانهای نامناسب یا در سانسها و سینماهای کم به نمایش درمی‌آیند، با پدیده‌ای به نام «فیلم‌سوزی» مواجه هستیم که سبب می‌شود فیلمها توسط منتقدان و مردم به‌عنوان صاحبان اصلی سینما و گردانندگان چرخ اقتصاد به‌درستی نه دیده شوند و نه مورد ارزیابی و توجه قرار گیرند.

چالش نمایش و اکران

به گزارش اسپاداناخبر به نقل از روزنامه شهروند، در نتیجه اکران بد به این معنی که فیلمها در زمانهای نامناسب یا در سانسها و سینماهای کم به نمایش درمی‌آیند، با پدیده‌ای به نام «فیلم‌سوزی» مواجه هستیم که سبب می‌شود فیلمها توسط منتقدان و مردم به‌عنوان صاحبان اصلی سینما و گردانندگان چرخ اقتصاد به‌درستی نه دیده شوند و نه مورد ارزیابی و توجه قرار گیرند.

به این بهانه در پرونده‌ای کوتاه به چند فیلم مهجور یا کم دیده شده سینمای ایران که به دلیل اکران در زمان نامناسب یا تبلیغات ناکافی دیده نشده‌اند، می‌پردازیم و امیدواریم زمینه‌ای شود برای بررسی و ارزیابی مجدد و حتی نمایش مجدد در گروه هنر و تجربه که به‌تازگی اکران فیلمهای قدیمی را از سرگرفته است.

در کنار موضوع اکران و تبلیغات تلویزیونی و شهری گرانتیمنت فیلمها، تغییر ذائقه هنری و فرهنگی مردم ایران نیز یکی از مهم‌ترین دلایل عدم فروش فیلمهای مناسب و استاندارد در سینمای ایران است، به‌طوری‌که بسیاری از فیلمها که در ادامه می‌آید تنها به خاطر نداشتن کستینگ مشهور یا قصه تلخ و متفاوت نتوانستند با وجود داستان و شخصیت‌های واقعی و تاثیرگذار برای مردم عادی جذاب و موردتوجه باشند که این نیز خود جای آسیب‌شناسی و بحث جداگانه دارد که چرا ذائقه مخاطبان سینما در ایران این‌قدر تقلیل یافته است.

رقص در غبار

«رقص در غبار» به کارگردانی اصغر فرهادی محصول سال ۱۳۸۱ است. رقص در غبار نخستین فیلم بلند اصغر فرهادی به حساب می‌آید که به دلیل اکران ناموفق در گروهی که آن زمان گروه مخاطب خاص نام گرفته بود، نتوانست خیلی دیده شود و از آنجایی که هنوز فرهادی در سینما چهره شناخته و تثبیت‌شده حال حاضر را نداشت و تنها با سریال داستان یک شهر توانسته بود مخاطبان تلویزیون را به خود جذب کند، خیلی نتوانست مورد توجه قرار گیرد. درحالی‌که تنها سه سالن به نمایش این فیلم اختصاص داده شده بود، فروش هفتگی کمتر از یک میلیون را در گیشه ثبت کرده است.

داستان: نظر جوان بیست و یکی دو ساله‌ای است که روزی در مینی‌بوس با ریحانه آشنا می‌شود و ازدواج می‌کنند. اما حرف‌های ناپسندی که در مورد مادر ریحانه وجود دارد، او را مجبور می‌کند ریحانه را طلاق بدهد.

عوامل سازنده: کارگردان: اصغر فرهادی/ نویسنده: اصغر فرهادی- محمدرضا فاضلی- علیرضا بذرافشان/ بازیگران: فرامرز قربیان- یوسف خداپرست - باران کوثری

جوایز: رقص در غبار باوجود اکران بد و شکست در گیشه در محافل و فستیوال‌های داخلی و خارجی موفقیت بدی نداشت،

چنانکه در جشنواره فجر جایزه ویژه هیأت داوران و در جشن خانه سینما جایزه بهترین فیلم و فیلمنامه و صداپردازی و بهترین بازیگری مرد را از آن خود کرد و در جشنواره‌های آسیا پاسیفیک و جشنواره بین‌المللی فیلم مسکو برای فرهادی و قربیان جایزه بهترین کارگردانی و بازیگری را به ارمغان آورد.

ریسمان باز

«ریسمان باز» پس از «گناه من» دومین ساخته سینمایی مهرشاد کارخانی است. یکی از دلایل نادیده گرفتن این فیلم داستان ساده و تلخ دو جوان امروزی در جامعه‌ای مدرن و بی‌رحم است که شاید برای مخاطبان سینمای ایران که نشان دادند بیشتر دوستدار فیلم‌های کمدی و طنز هستند، خیلی مناسب و قایل‌توجه نباشد ولی همان زمان هم ریسمان باز مورد توجه عده‌ای از منتقدان و دوستداران سینمای ایران قرار گرفت اما بنا به آنچه گفته شد جزو فیلم‌های عامه‌پسند سینمای ایران قرار نمی‌گیرد.

مهرشاد کارخانی، فیلمساز درباره اکران فیلم در هشت سینما در تابستان ۸۷ با سرگروهی سینما عصر جدید می‌گوید: البته شرایط اکران بیشتر به خود سینما برمی‌گردد که مخاطب را به دیدن فیلم سطحی عادت داده است. این‌گونه آثار فقط باعث سرگرمی کاذب می‌شود و در این شرایط فیلم‌های خوب فرهنگی که می‌توانند تاثیرگذار باشند، کمتر مجال اکران می‌یابند. حتی اگر چنین فیلم‌هایی نمایش داده شوند، کمتر مورد استقبال مخاطب عام قرار می‌گیرند، چون آنها به فیلم‌های سطحی عادت کرده‌اند.

داستان: دو جوان از قشر فرودست جامعه که در کشتارگاه کار می‌کنند مامور می‌شوند گاوی را به یک فصابی در محله‌ای اشرافی برسانند...

عوامل سازنده: کارگردان: مهرشاد کارخانی / نویسنده: بابک پناهی- مهرشاد کارخانی- نازنین مفخم / بازیگران: پژمان بازغی- بابک حمیدیان

جوایز: ریسمان باز در زمینه بین‌المللی موفق زیادی نداشت فقط توانست جایزه جشن خانه سینما را در سال ۱۳۸۷ برای نقش دوم به‌دست بیاورد. برای پژمان بازغی که در آن زمان بیشتر به‌خاطر نقش‌های تلویزیونی‌اش آشنای مخاطبان این مدیوم بود، یکی از هنری و متفاوت‌ترین نقش‌های دوران بازیگری‌اش، نقش آفرینی در نقش میکایل در این فیلم است که در آن سال از دید داوران فجر و دیگر فستیوال‌ها بازماند.

تنها دو بار زندگی می‌کنیم

«تنها دو بار زندگی می‌کنیم» فیلم سینمایی ساخته شده در ۱۳۸۶ به کارگردانی بهنام بهزادی است. این فیلم که نخستین فیلم بلند سینمایی بهزادی است، پس از نمایش عمومی موردتوجه منتقدان قرار گرفت و در جشنواره‌های گوناگون شرکت و جوایزی را کسب کرده است.

در ادامه جریان مهم و تاثیرگذاری که نفس عمیق در سال ۱۳۸۱ به راه انداخت، فیلم اول بهنام بهزادی در کنار چند فیلم دیگر به تقلید و کپی‌کاری از فضا و داستان آن فیلم متهم و با واکنش فیلمساز روبه‌رو شدند. بهزادی در پاسخ می‌گوید: من فیلمنامه «تنها دو بار زندگی می‌کنیم» را قبل از نفس عمیق نوشتم اما اگر می‌گفتند از شازده کوچولو تأثیر گرفتم، راحت‌تر می‌پذیرفتم و اگر نزدیکی میان این دو فیلم است، کاملاً ناخودآگاه است.

به‌رحال این فیلم نیز مانند فیلم نفس عمیق مخاطبان خاص خودش را داشت که عاشقانه فیلم را دوست دارند و از آن حرف می‌زنند و این خود نشان از تفاوت ذائقه مردم ایران در فیلم دیدن دارد که آنها را به دو سمت مخالف یا دو قطب متضاد می‌کشاند، به عبارتی هیچ‌گاه طرفداران نفس عمیق و تنها دوبر زندگی می‌کنیم به تماشای کمدی‌های سطحی این روزهای سینمای ایران دل نمی‌دهند.

داستان: سیامک راننده مینی‌بوس است. او تصمیم می‌گیرد در فرصتی چند روزه، کارهایی را که همیشه حسرت‌شان را داشته، انجام دهد و در روز تولدش از دنیا برود....

عوامل سازنده: کارگردان: بهنام بهزادی / نویسنده: بهنام بهزادی/ بازیگران: علیرضا آقاخانی - نگار جواهریان

جوایز: فیلم در جشنواره فیلم فجر نامزد دریافت بهترین فیلم اول، در جشن انجمن منتقدان نامزد جایزه بهترین فیلمنامه و در جوایز اسکرین آسیا پاسیفیک نامزد بهترین فیلمنامه و بهترین بازیگر مرد شد. این فیلم در جشنواره اوشین سینه‌فن که در هند برگزار شد، جایزه بهترین بازیگران مرد و زن را برای آقاخانی و جواهریان به ارمغان آورد.

روز روشن

«روز روشن» فیلمی به نویسندگی و کارگردانی حسین شهابی ساخته شده در سال ۱۳۹۱ است که دی ماه ۱۳۹۲ در سینماهای ایران اکران عمومی شد. این فیلم نخستین ساخته سینمایی شهابی است که در سی‌ویکمین جشنواره فجر موفقیت‌هایی را برای فیلمساز و گروهش به ارمغان داشت.

داستان فیلم به شدت یادآور قصه فیلم «سگ‌کشی» بهرام بیضایی است که یک زن مجبور است برای رضایت یکی از آشنایان به افراد مختلف سر بزند و از آنها رضایت کسب کند. فیلمساز به این بهانه گریزی به جامعه کنونی ما و رفتارها و دغدغه‌های آنها و مواجهه آنها با یک زن نیازمند زد.

در مقایسه با دیگر آثار سینمای ایران روز روشن فیلمنامه قوی دارد که نشان از اهمیت و وقت گذاشتن فیلمساز روی این قسمت مهم و بنیادین فیلم دارد. درباره اکران فیلم که در سال ۹۲ انجام شده بود، تهیه‌کننده فیلم می‌گوید: فیلم‌هایی در ژانر اجتماعی که به خوبی توانسته‌اند بخشی از مشکلات یک جامعه را به تصویر کشند، نیازمند اکران مناسب هستند تا بتوانند فروش خوبی داشته باشند.

متأسفانه برای اکران این گروه از فیلم‌ها که جدی هستند و حال‌وهوای کمدی ندارند باید در انتظار تصمیم نهایی سینماداران بود که علاقه‌مند به اکران چه فیلمی هستند. گمرکی ادامه داد: گیشه مانند یک هندوانه در بسته است و تازمانی که یک فیلم سینمایی اکران نشود، نمی‌توان پیش‌بینی کرد فیلم در گیشه چقدر موفق خواهد بود.

داستان: روشن یک دختر جوان و معلم مهدکودک است که در ۶ ساعت باقی‌مانده به آخرین جلسه دادگاه پدر یکی از دانش‌آموزان خود سعی دارد عده‌ای از همکاران شغلی او را که شاهد صحنه درگیری قتل بوده‌اند، به‌عنوان شاهد به آخرین دادگاه او بیاورد...

عوامل سازنده: کارگردان: حسین شهابی / نویسنده: حسین شهابی/بازیگران: پانته‌آ بهرام - روناک یونسی - مهران احمدی

جوایز: حسین شهابی و پانته‌آ بهرام موفق به کسب تندیس و دیپلم افتخار جشنواره فجر شدند و همچنین فیلم توانست در جشنواره بین‌المللی فیلم کرالا هند و جشنواره بین‌المللی ماردل پلاتا آرژانتین مورد تقدیر هیأت داوران قرار گیرد.

بدرود بغداد

«بدرود بغداد»، نخستین فیلم بلند سینمایی مهدی نادری، کارگردان سینمای ایران است که با پیشینه حضور پررنگ در عرصه فیلم‌های کوتاه و مستند، نخستین حضور خود را در سینمای بلند حرفه‌ای به‌گونه‌ای هوشمندانه ثبت می‌کند که این وجه در انتخاب قصه و تم داستانی، خودنمایی می‌کند.

این فیلم که در سبک درام جنگی ساخته شده، مضمونی جهانی دارد و اثری است با دغدغه‌های فرامرزی که تلاش می‌کند اجرایی مدرن و مبتنی بر تصویری از یک قصه کلاسیک و آشنا ارائه دهد. این فیلم به‌عنوان نماینده ایران برای حضور در بخش بهترین فیلم غیرانگلیسی زبان هشتادوسومین دوره جوایز اسکار انتخاب شد که موفقیتی هم کسب نکرد. درنهایت هم در اوایل آذرماه سال ۱۳۹۰ در ایران با همان زبان اصلی انگلیسی و عربی اکران عمومی شد. دلیل عدم فروش فیلم را شاید به زمان اکران در گروه مخاطب خاص با سینماهای محدود و عوامل نه‌چندان مطرح و بازیگران آن مربوط دانست.

داستان: دانیل دلکا بعد از شکست در مسابقه بوکس یکی از شرط‌بندها را به قتل می‌رساند و برای فرار از دست مافیا هیچ‌جایی را امن‌تر از ارتش نمی‌یابد...

عوامل سازنده: کارگردان: مهدی نادری / نویسنده: مهدی نادری / بازیگران: مصطفی زمانی- مزدک میرعبادینی- پانته‌آ بهرام- مجید بهرامی

جوایز: مهدی نادری در کنار تورج اصلانی و جواد جلالی بیشترین توجه‌ها را در بخش جوایز به خود جلب کردند که بیشتر مربوط به جشنواره بیست‌وهشتم فجر بودند.

نفس عمیق

«نفس عمیق» (محصول سال ۱۳۸۱) فیلمی است به نویسندگی و کارگردانی پرویز شهبازی. این فیلم نخستین بار در بیست‌ویکمین جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۸۰ به نمایش درآمد و تحسین منتقدان را برانگیخت.

نفس عمیق پس از «مسافر جنوب و نجوا» سومین فیلم پرویز شهبازی است. این فیلم نامزد نهایی ایران برای جایزه اسکار بهترین فیلم خارجی سال بود. نفس عمیق همان‌گونه که از عنوانش پیداست، تنفسی عمیق و آرامش‌بخش برای جوان‌های دردمند و آرمانخواه آن دهه جامعه ایران بود.

فیلمی که اگرچه مورد توجه همه مردم قرار نگرفت ولی آن دسته که فیلم را پسندیدند، پیوندی عمیق و ماندگار با آن برقرار کردند، گویی بخشی از خود، جامعه و دوستان را در فیلم مشاهده کردند. موضوعی که دیگر در فیلم‌های شهبازی تکرار نشد تا مخاطبان سینمای ناب شهبازی را که آینه جامعه و دغدغه جوانان را داشت، ناامید کند و تنها فضاها و سکانس‌هایی همچون نفس عمیق را در فیلم‌های بعد شهبازی شاهد باشند.

داستان: نفس عمیق داستان سه جوان است که در نقطه عطفی از زندگی‌شان به یکدیگر می‌رسند و با هم این راه را می‌پیمایند. داستان در تهران اواخر دهه ۱۳۷۰ می‌گذرد.

عوامل سازنده: کارگردان: پرویز شهبازی / نویسنده فیلمنامه: پرویز شهبازی / بازیگران: سعید امینی- مریم پالیزبان- منصور

شهبازی

جایزه‌ها : برنده سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه از بیست‌ویکمین جشنواره فیلم فجر و برنده جایزه فیپرشی از جشنواره فیلم پوسان (۲۰۰۳) .

شب‌های روشن

«شب‌های روشن» فیلمی است به کارگردانی فرزاد مؤتمن با فیلمنامه‌ای از سعید عقیقی. فیلمنامه این اثر برداشتی آزاد از رمان شب‌های روشن اثر داستایفسکی است.

داستان : شب‌های روشن، داستان زندگی دو آدم تنهاست. مرد میانسال شبی متوجه دختری می‌شود و به او کمک می‌کند. از این‌جا بین او و رویا دوستی شکل می‌گیرد. آنها چند روز به معاشرت با هم می‌گذرانند تا این‌که....

عوامل سازنده : کارگردان: فرزاد مؤتمن/ نویسنده: سعید عقیقی/ بازیگران: مهدی احمدی - هانیه توسلی

جوایز: در ابتدا واکنش منتقدان نسبت به فیلم چندان مثبت ارزیابی نشد. ماهنامه سینمایی فیلم، شب‌های روشن را زجرآور، کسالت‌بار و مزخرف خواند. اما پس از اکران عمومی و استقبال تماشاگران، فیلم در مطبوعات و بین منتقدان تبدیل به یک «کالت» شد و بنابه گفته برخی از منتقدان سینما هنوز یکی از بهترین آثار فرزاد مؤتمن شناخته می‌شود.

نشریه فیلم و سینما درباره فیلم چنین نوشت:

در آغاز فیلم، استاد ادبیات (مهدی احمدی)، غزل عاشقانه معروفی را با لحنی بسیار سرد می‌خواند. دقیقاً کاری که مؤتمن در کل فیلم آن را به انجام رسانده، یعنی داستان عاشقانه معروف داستایفسکی را با لحنی سرد روایت کرده است. ریتم آرام شب‌های روشن و بازی‌های سرد و بی‌احساس با توجه به این‌که با فیلمی عاشقانه سروکار داریم، خبر از جسارت بالای سازنده‌اش می‌دهد. با این همه شب‌های روشن بیشتر از هر فیلم دیگری در این سال‌ها مشحون از حس و حالی عاشقانه است. شب‌های روشن یک عاشقانه آرام و موقر است.

کسانی که فیلم را تفرعن‌آمیز و پر ادا و اصول دیده‌اند، از درک منطقی درونی فیلم عاجز مانده‌اند. فیلمی که برخلاف ساخته قبلی سازنده‌اش، بیشترین انرژی را نه از فیلمنامه که از اجرای فوق‌العاده‌اش گرفته‌است. توجه داشته باشیم که شب‌های روشن با یک کارگردانی متوسط (و نه حتی ضعیف) مبدل به یک نمایشنامه کسالت‌بار رادیویی می‌شد.

فرزند خاک

«فرزند خاک» فیلمی به کارگردانی باشه آهنگر و نویسندگی محمدرضا گوهری ساخته سال ۱۳۸۶ است. باشه آهنگر نیز که از فیلمسازان کم‌کار سینمای ایران است، این فیلم را بعد از «نیمه‌گمشده» ۱۳۷۸ و «نیات داغ» ۱۳۸۱ ساخت.

تم دفاع مقدس و اتفاقات جنگ تحمیلی از جمله موضوعات مورد علاقه فیلمساز است که بعدها در فیلم ملکه ۱۳۹۰ هم شاهد آن بودیم. فرزند خاک در مردادماه ۱۳۸۷ همزمان با عید مبعث اکران شد ولی آن‌طور که باید و شاید مورد توجه قرار نگرفت، با این‌که در جشنواره فجر جوایزی را که در ادامه ذکر شده است، کسب کرده بود.

شاید ناشناخته‌بودن فیلمساز، عدم‌چهره بودن بازیگران زن آن و داستان زنانه، جنگی و تلخ فیلم از دلایل دیده‌نشدن و عدم‌فروش بالای فیلم در آن سال باشد.

داستان : داستان زنی را به تصویر می‌کشد که معتقد است همسر مفقودالثرش در دباری غریب چشم به راه اوست و...

عوامل سازنده: کارگردان: محمدعلی آهنگر / نویسنده: محمدرضا گوهری/ بازیگران: شبنم مقدمی - مهتاب نصیریور

جوایز : فرزند خاک موفق به دریافت سیمرغ زرین نگاه ملی و سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش مکمل زن شد. سیمرغ بلورین فیلمنامه بخش معناگرا سینمای بین‌الملل و لوح تقدیر مسابقه راه انبیا دیگر جوایز این فیلم است